

Inspraakreactie van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland in het kader van de kadernota 2021 van de gemeente Bloemendaal

Haarlem, 11 juni 2020

Onderwerp: voorgenomen bezuinigingen Bibliotheek Zuid-Kennemerland

De bezuiniging is een gegeven en een grote opgave voor de gemeente. De Bibliotheek snapt dat wij daaraan een bijdrage moeten leveren.

De bibliotheken in de kernen zijn voor ons heel belangrijk en de basis voor ons werk en het bereik van het publiek. 24% van de inwoners van Bloemendaal is lid van de Bibliotheek. Aantal leden 5.662 (stand 1/1/2020) en 80.135 bezoekers (2019). Deze cijfers zijn exclusief gebruik Bibliotheek op School Vogelenzang.

Drie vestigingen:

- De Bibliotheek in Vogelenzang (De Bibliotheek op School): samenwerking met de scholen en kinderopvang. Naar aanleiding van de behoefte inventarisatie van de inwoners (Vitaal Vogelenzang) willen we voorziening iets uitbreiden, waarbij ook volwassenen via servicepunt boeken kunnen lenen en jongeren plek hebben om te studeren. Gesprekken zijn hierover gevoerd met gemeente en De Paradijsvogel.

- Bibliotheek Bennebroek: heeft zich sinds 2016 ontwikkeld tot een echte community library. Sterke binding met de lokale omgeving. Bezoekersaantallen stijgen, sterke samenwerking met scholen en culturele/maatschappelijke organisaties (zoals Welzijn Bloemendaal).

- Bibliotheek Bloemendaal: hier ligt de uitdaging om door middel van clustering en samenwerking met organisaties meer te bereiken. Door nieuw concept groter bereik van publiek. Door samenwerking en gezamenlijke huisvesting kosten delen. Organisaties waarmee in deze samengewerkt kan worden en meerwaarde gecreëerd kan worden zijn de Muziekschool en Welzijn Bloemendaal.

De fusie van Bibliotheek Haarlem en Heemstede met de Bibliotheek Duinrand in 2013 is een bewuste keuze geweest om door schaalvergroting een betere dienstverlening te kunnen leveren. De inwoners van Bloemendaal kunnen door de regionale organisatie van bibliotheken een beroep doen op een grote collectie, ruime programmering, communicatie etc. Meer dan dat je ooit als kleinere bibliotheek in een gemeente kan bereiken. Mocht je voorzieningen in de ene gemeente drastisch verkleinen, dan legt dat een druk op de bibliotheekvoorziening in de andere gemeente (en daarmee op de middelen). De bibliotheken in de gemeente Bloemendaal zijn onderdeel van een breder regionaal samenwerkingsverband.

De beschikbaarheid en toegankelijkheid van bibliotheken behoren tot de verantwoordelijkheid van gemeenten. Afstand tot bibliotheek is belangrijk om toegankelijkheid te stimuleren. Drempel verlagen; vooral voor jeugd en ouderen. De gemiddelde afstand tot een bibliotheek in Nederland is 1,9 km.

Bibliotheken zijn onmisbaar bij grote maatschappelijke opgaven als het stimuleren van het lezen, de bestrijding van laaggeletterdheid, een leven lang leren en digitale inclusie. Bijdrage van bibliotheken aan Leesoffensief is essentieel! Om deze doelstellingen te bereiken wordt een convenant gesloten op landelijk niveau tussen verschillende partijen als VNG, IPO, VOB, KB.

Bezoekers komen om groot aantal redenen naar de Bibliotheek: boeken lenen, een taal cursus volgen, leren omgaan met de digitale overheid, voorleesmiddag, sollicitatietraining, huiswerk maken, krant lezen. De publieke ruimte van de bibliotheek functioneert als huiskamer van het dorp. Toegang tot de digitale bibliotheek is vooral in deze coronacrisis zeer belangrijk!

Wettelijke context van bibliotheken

De WsOB (Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen) beschrijft de publieke waarden van de openbare bibliotheek, zoals toegankelijkheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid en benoemt vijf maatschappelijke functies (kennis en informatie; ontwikkeling en educatie; lezen en literatuur; kunst en cultuur; ontmoeting en debat). De bibliotheek is niet alleen de publieke toegang tot kennis en informatie, maar is ook een plek voor non-formele educatie in relatie met actuele lokale sociale opgaven.

Analyse leden en inwoners Bloemendaal

62% van de leden van Bloemendaal dorp is jeugdlid (2563 leden); 64% in Bennebroek (993 leden). Van de volwassen leden is in Bloemendaal dorp: 15,5 % boven de 65 jaar; 19,2 % is tussen 35-64 jaar. In Bennebroek is 16,3% boven de 65 jaar; 17,4% in de leeftijd van 35-64 jaar.

Grootste deel van de huishoudens (en onze leden) behoort tot de doelgroep Luxe leven (met veel 50+). Deze doelgroep vindt het belangrijk om lid te zijn van de Bibliotheek. De tweede belangrijke doelgroep is de groep Plannen en rennen (dit zijn de drukke gezinnen). 19,2% van de huishoudens in Bloemendaal behoort tot de meer kwetsbare groepen (zoals de doelgroep Volks en uitgesproken, Bescheiden ouderen en Dromen en rondkomen). 10,3% van de huishoudens van onze leden in Bloemendaal maakt deel uit van deze groep.

Hoe bezuinigingsopgave te realiseren?

We vernieuwen het concept van de huidige Bibliotheek Bloemendaal dorp naar voorbeeld van de Bibliotheek Bennebroek qua grootte. Focus op bepaalde doelgroepen in Bloemendaal dorp zal in afstemming met inwoners en gemeente worden bepaald. Daarnaast zal onderzocht worden of de huidige huisvesting van de Bibliotheek in Bloemendaal dorp gedeeld kan worden met andere organisaties. Of dat de Bibliotheek verhuist naar een andere locatie van een partnerorganisatie. In onze berekening zullen de kosten van exploitatie van de Bibliotheek Bloemendaal dorp worden gehalveerd (te vergelijken met de kosten van Bennebroek).

Daarnaast ligt er ook een bezuinigingsopgave in de kosten van Bennebroek van €50.000 euro.

In totaal moeten deze veranderingen een bezuiniging opleveren op termijn van €135.000.

Wij stellen voor deze bezuiniging trapsgewijs te realiseren van €30.000 (2021), €80.000 (2022), €100.000 (2023) en €135.000 (vanaf 2024).

Kosten

Per inwoner betaalt de gemeente Bloemendaal nu €23,28 voor de bibliotheekvoorziening.

Gemeente Hillegom zit hieronder (€20,- per inwoner); Heemstede, Zandvoort en Haarlem zitten alle drie ruim boven de €26 per inwoner.

Na een bezuiniging van €135.000 zou dit zijn: €17,50 per inwoner. 14 gemeenten in Noord-Holland (van de 47 gemeenten) zitten hieronder. 32 gemeenten besteden meer dan dit bedrag.

Bij een bezuiniging van €300.000 is dit €10,45 per inwoner. In een vergelijking met alle Noord-Hollandse gemeenten zou dit betekenen dat Bloemendaal het minste besteedt aan een bibliotheekvoorziening per inwoner van alle gemeenten in Noord-Holland (Probiblio 2019).